

**Ne felejtse el, hogy a vázlatot és a fogalmakat, évszámokat
bele kell írni a füzetbe!**

Vázlat

- 1). Középkornak nevezzük azt a körülbelül ezer évet, amely a Nyugatrómai Birodalom bukásával, 476-tal kezdődik, és Amerika felfedezésével, 1492-vel ér véget.
A középkor három nagy időszakra bontható.
Eszerint korai (1000-ig), virágzó (1000-1300-ig) és késői (1300-tól) középkorról beszélünk.

A Bizánci birodalom

- 2). Konstantinápoly (görög nevén Bizánc), a keleti birodalomrész fővárosa.
A bizánciak sokkal kedvezőbb helyzetben vannak a nyugati területek népeinél.
Működnek a hivatalok, érvényben van a régi adórendszer, amely megfelelő bevételt biztosít.
Hadsereget tudnak fenntartani.
A Földközi-tenger keleti felének kereskedelmét is ők irányítják.
A császárok egyben az egyház vezetői is, véleményük vallási kérdésekben is döntő.
- 3). **Justinianus** összegyűjtötte császári elődeinek törvényeit, jogi ismereteit, így megmentette a római jogot az utókor számára.

Barbár királyságok nyugaton

- 4). A határokon belülre sok különböző nép költözött, akik törzsi, nemzetségi keretek között élnek.
A saját törvényeik szerint élnek.
A hódítók kénytelenek fenntartani Római birodalom néhány vívmányát.
Megtartották az adórendszert.
Támaszkodnak a hivatalokra, használják az utakat, vízvezetéseket.

Vikingek

- 5). A vikingek Észak-Európából rajzottak ki a 8. század végén.
500 évvel megelőzve Kolumbuszt még Amerikába is eljutottak.
Bejárták Nyugat-Európa csaknem teljes tengerparti részét, eljutottak egészen Dél-Itáliáig.

Európa és lakói

- 6). A középkori Európa népességéről nincsenek pontos adataink. Az uralkodónak tudnia kellett, hogy hány család fizet adót, a birtokosnak pedig azt, hogy mennyi földje van, és azon hányan élnek. Ha több élelmiszert termeltek meg, akkor nőhetett a lakosság száma. A mezőgazdasági termelés úgy fejlődhetett, hogy új eszközök jelentek meg, vagy bővült a megművelt földterület. Ha az egészségügyi viszonyok javultak, akkor is gyarapodhatott a népesség.

„A fekete halál”

- 7). A népesség fogyását leginkább három dolog okozhatta: a háborúk, a járványok és az éhínség. Gyakran egyszerre is pusztítottak a háborúk és a nyomukban járó fertőző betegségek, főképpen a pestis.

Fogalmak – Évszámok

Középkor – az emberiség történetének harmadik korszaka, amely a Nyugat-Római birodalom bukásától (476 vagy VII-VIII. sz.) az amerikai kontinens felfedezéséig (1492) tartott

Nagy Szent I. Justinianus – az első Bizánci császár az V-VI. század fordulóján

vikíngék – észak Európából induló germán eredetű hajós, kereskedő nép

pestis – a „fekete halálnak” is nevezett járványos megbetegedés, amelynek vége legtöbbször halál volt

kódex – színes, kézzel írott könyv

